EX323

Atafaelu enillion

Sut mae gofyn am orchymyn atafaelu enillion?

Beth ddylwn i wneud?

Darllenwch ein taflen 'EX321 - Rwyf wedi cael dyfarniad ond nid yw'r diffynnydd wedi talu - Beth ddylwn i ei wneud?', sydd ar gael ar-lein yn hmctsformfinder.justice.gov.uk. Bydd hyn yn eich helpu i benderfynu os mai gorchymyn atafaelu enillion yw'r ffordd orau ymlaen i chi.

Dim ond os yw'r diffynnydd (dyledwr) yn gyflogedig y bydd gorchymyn atafaelu enillion o fudd i chi.

Cyn y cewch ofyn i'r llys wneud gorchymyn atafaelu enillion:

- mae'n rhaid i'r diffynnydd fod un taliad o leiaf ar ei hôl hi ('ôl-ddyledion); ac
- mae'n rhaid i'r swm sy'n ddyledus ganddo ef neu hi fod yn £50 neu fwy.

Yn erbyn pwy y gellir gwneud gorchymyn atafaelu enillion?

Cewch ofyn am orchymyn atafaelu enillion os nad yw'r diffynnydd yn:

- ddi-waith neu'n hunan-gyflogedig;
- busnes neu gwmni cyfyngedig;
- y fyddin, y llynges neu'r llu awyr; neu
- masnachlongwr.

Mae trefniadau arbennig ar gyfer cael arian gan rhywun sy'n aelod o'r lluoedd arfog neu'n fasnachlongwr. Gall staff y llys roi rhagor o wybodaeth i chi ond ni allant roi cyngor cyfreithiol i chi.

Cyn i chi benderfynu sut i fwrw ymlaen, mae angen i chi ystyried a ydych chi'n debygol o gael yr arian sy'n ddyledus i chi a ffi'r llys gan y diffynnydd. Cofiwch na all unrhyw lys warantu y cewch eich arian yn ôl.

Sut mae modd i mi ganfod os yw'r diffynnydd yn gyflogedig?

Os ydych yn ansicr a yw'r diffynnydd yn gyflogedig ai peidio, gallwch wneud unrhyw un o'r canlynol.

- Gofynnwch am i'r diffynnydd gael ei holi: a elwir yn 'gorchymyn i gael gwybodaeth' (gweler y daflen 'EX324 - Sut mae gwneud cais am Orchymyn? -Gorchymyn i gael gwybodaeth').
- Gofynnwch i'r llys yn ardal y diffynnydd chwilio trwy'r mynegai atafaelu enillion. Rhestr yw'r mynegai hwn o'r holl orchmynion **atafaelu enillion** yn erbyn y bobl sy'n byw yn yr ardal honno. (Ymysg y rhain mae gorchmynion gan Lysoedd Ynadon.) Nid chodir ffi am hyn.
- Bydd y llys yn defnyddio'r mynegai i weld a oes gan y diffynnydd unrhyw orchmynion atafaelu enillion eraill yn ei erbyn ef neu hi.
- Os oes gan y diffynnydd orchymyn atafaelu enillion arall yn ei erbyn ef neu hi yn barod, gallwch ofyn i'r llys gydgrynhoi (neu gyfuno) eich dyled chi gyda'r rhai sydd eisoes yn ddyledus ganddo ef neu hi. Fel hyn, gallech gael gorchymyn atafaelu enillion heb orfod talu ffi. Cewch ragor o wybodaeth am orchmynion cyfunol ar dudalen 6.

Sut mae gofyn am gael cynnal chwiliad yn y mynegai?

Cewch wneud cais am chwiliad o'r fath naill ai:

- Ilenwch y rhan uchaf o ffurflen N336 ('cais am chwiliad yn y mynegai atafaelu enillion a'r canlyniad') y gallwch gael copi ohoni ar-lein yn hmctsformfinder.justice.gov.uk; neu
- trwy ysgrifennu llythyr yn gofyn am yr wybodaeth. Rhaid i chi gynnwys enw a chyfeiriad y diffynnydd, rhif eich hawliad a dyddiad eich dyfarniad.

Bydd y llys naill ai'n llenwi rhan isaf Ffurflen N336 ac yn ei hanfon atoch, neu'n ysgrifennu atoch i roi gwybod i chi beth oedd canlyniad y chwiliad.

Beth sydd ei angen arnaf i ofyn am orchymyn atafaelu enillion?

I ofyn am orchymyn atafaelu enillion bydd arnoch angen ffurflen N337 ('cais am orchymyn atafaelu enillion'). Gallwch gael copi o'r ffurflen hon ar-lein yn hmctsformfinder.justice.gov.uk, a gallwch ddod o hyd i wybodaeth mewn perthynas â sut i lenwi'r ffurflen hon ar dudalen 7.

Faint fydd hyn yn ei gostio?

Gallwch gael gwybodaeth ynghylch ffioedd ar y daflen Ffioedd y Llys Sifil a'r Llys Teulu (EX50), sydd ar gael ar-lein yn hmctsformfinder. justice.gov.uk. Bydd y llys yn ychwanegu'r ffi i'r cyfanswm sydd eisoes yn ddyledus gan y diffynnydd. **Ond ni all y llys dalu'r ffi yn ôl os na fydd eich cais yn llwyddo.**

Cofiwch, os na allwch chi fforddio'r ffi, efallai na fydd yn rhaid i chi dalu'r ffi lawn. Gall llyfryn '**EX160A – Sut i wneud cais am gymorth gyda ffioedd**' roi rhagor o wybodaeth i chi am hyn. Cewch gopi ar-lein yn hmctsformfinder. justice.gov.uk.

Sut alla i dalu'r ffi?

Gallwch dalu'r ffi gyda siec neu archeb bost; yn daladwy i 'Gwasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM'.

Beth ddylwn i ei wneud â'r ffurflen?

O'r 6 Ebrill 2016 ymlaen, dylech anfon y ffurflen wedi'i llenwi a'r ffi i'r Uned Ganolog yn y cyfeiriad isod.

County Court Money Claims Centre (CCMCC) PO Box 527 Salford M5 OBY

Cofiwch hefyd nodi rhif yr hawliad ar eich llythyr – hebddo - nid oes modd i'r llys ddod o hyd i'ch hawliad.

Os byddwch chi'n derbyn unrhyw daliadau gan y diffynnydd ar ôl i chi anfon eich cais i'r llys, rhaid i chi roi gwybod i'r llys ar unwaith.

Beth sy'n digwydd nesaf?

Bydd y llys yn dweud wrth y diffynnydd am naill ai:

- · dalu'r cyfan o'r arian sy'n ddyledus; neu
- lenwi ffurflen sy'n nodi manylion cyflogaeth, incwm a gwariant y diffynnydd ('datganiad o fodd').

Beth os nad yw'r diffynnydd yn ateb?

Os nad yw'r diffynnydd yn anfon y ffurflen yn ei hôl, fe wnaiff y llys geisio cysylltu â'r diffynnydd er mwyn cael 'datganiad o fodd'.

Bydd asiant gorfodi yn cyflwyno gorchymyn yn dweud wrth y diffynnydd am lenwi datganiad o fodd. Os nad yw'r diffynnydd yn dychwelyd y ffurflen, ond bod y barnwr yn credu bod y diffynnydd yn gwybod am y cais i atafaelu enillion, yna gall y barnwr godi gwarant i arestio'r diffynnydd.

Bydd yr asiant gorfodi yn arestio'r diffynnydd ac efallai y bydd yn dod ag ef neu hi i'r llys i lenwi datganiad o fodd.

Os nad ydych yn clywed oddi wrth y llys ymhen chwech i wyth wythnos, dylech ffonio'r llys lleol a enwir ar y llythyr diwethaf y derbyniasoch mewn perthynas â'ch cais.

Beth mae'r llys yn ei wneud gyda'r datganiad o fodd?

Bydd swyddog y llys yn edrych ar yr wybodaeth a roddwyd ar ddatganiad o fodd y diffynnydd ac yn penderfynu beth yw'r swm y gall y diffynnydd fforddio ei dalu.

Bydd y swyddog yn ystyried faint fydd y diffynnydd ei angen i fyw, i dalu am fwyd, rhent neu forgais a hanfodion, ac i dalu biliau rheolaidd megis trydan. Gelwir hyn yn 'gyfradd enillion a warchodir'. Os yw'r diffynnydd yn ennill mwy na'r gyfradd enillion a warchodir, bydd y llys yn gwneud gorchymyn.

Os yw'r diffynnydd ar gyflog isel, mae'n bosib na ellir gwneud gorchymyn atafaelu enillion.

Anfonir y gorchymyn at gyflogwr y diffynnydd gan nodi faint i'w gymryd a phryd y dylid gwneud hynny. Anfonir y gorchymyn gan y System Talu Atafaelu Enillion Canolog (CAPS) yn Northampton, a nhw fydd yn gyfrifol am gasglu taliadau. Anfonir copi o'r gorchymyn i chi.

Caiff y diffynnydd ofyn am i'r gorchymyn gael ei atal os nad yw ef neu hi am i'r llys gysylltu â'u cyflogwr. Os yw'r llys yn cytuno i hyn, byddant yn dweud wrth y diffynnydd am wneud taliadau rheolaidd yn uniongyrchol i chi.

Os yw'r diffynnydd wedi cael gorchymyn gohiriedig ac nad yw'n eich talu, neu'n dechrau eich talu ac yna'n rhoi'r gorau iddi, gallwch ddefnyddio Ffurflen N446 (Cais i ailgychwyn gorfodaeth neu orchymyn i gael gwybodaeth gan y dyledwr) i ofyn i'r llys anfon y gorchymyn i'r cyflogwr. Nid oes ffi am hyn a gallwch gael ffurflen ar-lein yn hmctsformfinder.justice.gov.uk

A oes raid i mi dderbyn penderfyniad swyddog y llys?

Nid oes raid i chi dderbyn penderfyniad swyddog y llys. Gallwch ofyn i farnwr rhanbarth benderfynu beth fyddai'r ffordd deg i'r diffynnydd dalu'r arian.

I wneud hyn, bydd angen ichi lenwi ffurflen N244 (ffurflen gais) sydd ar gael yn arlein yn hmctsformfinder.justice.gov.uk. Hefyd, efallai bydd rhaid ichi dalu ffi. Rhaid i chi ddweud pam eich bod yn gwrthwynebu penderfyniad swyddog y llys. Cewch hefyd ysgrifennu llythyr i gyflwyno'r wybodaeth hon, ond gwnewch yn siŵr eich bod yn nodi'r rhesymau am eich gwrthwynebiad.

Rhaid i chi anfon y ffurflen neu'r llythyr i'r ganolfan wrandawiadau'r Llys Sirol **cyn pen 16 diwrnod** o ddyddiad y marc post a welir ar yr amlen y cyrhaeddodd y gorchymyn atafaelu enillion ynddi. Bydd y llys yn trefnu apwyntiad a chewch wybod pryd i ddod i'r llys. Os na fyddwch yn mynychu'r apwyntiad hwn, mae'n bosib y gwnaiff y barnwr rhanbarth orchymyn yn eich absenoldeb.

Beth sy'n digwydd ar ôl i orchymyn atafaelu enillion gael ei wneud?

Ar ôl i'r orchymyn gael ei wneud, bydd CAPS yn anfon unrhyw arian y byddant yn ei gael gan y cyflogwr. Byddant yn anfon yr arian hwn bob wythnos neu bob mis, yn ddibynnol ar sut mae'r diffynnydd yn cael ei dalu a phryd mae'r cyflogwr yn cymryd arian o gyflog y diffynnydd.

Bydd CAPS yn gwneud yn siŵr fod y cyflogwr yn gwneud y taliadau. Os na fydd CAPS yn derbyn y taliadau, byddant yn canfod pam gan y cyflogwr.

Y rhesymau mwyaf cyffredin dros beidio â derbyn taliadau yw:

- · bod y diffynnydd wedi gadael neu wedi newid swydd; neu
- bod y diffynnydd ddim yn ennill digon i wneud y taliadau.

Os nad yw'r cyflogwr yn ateb, bydd CAPS yn gofyn i'r llys a wnaeth y gorchymyn i weithredu yn erbyn y cyflogwr. Cewch wybod os digwydd hynny.

Os bydd y diffynnydd yn ddi-waith rhywdro ar ôl i orchymyn gael ei wneud, ni fydd y gorchymyn hwnnw'n parhau.

Os ydych yn meddwl fod y diffynnydd wedi dod o hyd i waith newydd, gallwch ddefnyddio Ffurflen N446 (cais i ailgychwyn) i ofyn i'r llys anfon y gorchymyn atafaelu enillion i'r cyflogwr newydd. Nid oes ffi am hyn a gallwch gael ffurflen arlein yn hmctsformfinder.justice.gov.uk

Beth sy'n digwydd os oes gan y diffynnydd orchymyn atafaelu enillion arall?

Os oes gan y diffynnydd orchymyn atafaelu enillion yn ei erbyn, efallai y gellir cyfuno eich gorchymyn i'w wneud yn 'orchymyn cyfun'.

Gall unrhyw un sy'n rhan o'r gorchymyn atafaelu enillion (gan gynnwys cyflogwr y diffynnydd) ofyn am orchymyn cyfun. Gall y llys hefyd benderfynu gwneud hyn. Os mai dyma rydych chi eisiau ei wneud, rhaid i chi ysgrifennu i'r llys. Dywedwch fod y diffynnydd ar ei hôl hi gyda'r taliadau a dangoswch y swm sy'n ddyledus i chi.

Mae gorchymyn cyfun yn golygu mai un swm y bydd y cyflogwr yn ei dynnu o gyflog y diffynnydd i dalu am yr holl orchmynion. Caiff y taliadau eu cadw yn y llys nes bydd y llys wedi derbyn canran benodol o gyfanswm y ddyled (10% fel arfer).

Mae'r llys wedyn yn rhannu hyn yn unol â swm pob dyled rhyngoch chi a phobl eraill y mae arian yn ddyledus iddynt. Yna byddant yn anfon eich cyfran chi o'r arian atoch. 'Datgan difidend' yw'r enw am hyn.

Os gwneir gorchymyn cyfun, fel arfer mae'n golygu y byddwch yn derbyn swm llai o arian, a ddim mor aml ag y byddech dan orchymyn atafaelu enillion arferol.

Beth fydd yn digwydd os na fyddaf eisiau cyfuno fy ngorchymyn?

Os gofynnir i'r llys wneud gorchymyn cyfun, bydd yn rhoi gwybod i chi. Os byddwch yn gwrthwynebu i wneud gorchymyn cyfun, yna mae'n rhaid i chi anfon llythyr i'r llys o fewn 16 diwrnod o ddyddiad y marc post ar yr amlen y daeth y gorchymyn ynddi.

Bydd y llys yn trefnu apwyntiad a chewch wybod pryd i ddod i'r llys. Os na fyddwch yn mynychu, mae'n bosib y gwnaiff y barnwr rhanbarth orchymyn yn eich absenoldeb.

Cofiwch, dim ond syniad cyffredinol o beth sy'n debygol o ddigwydd a gewch chi yn y daflen hon. Nid yw'n rhoi esboniad llawn o reolau a threfniadau'r llys.

cofnodwyd (gwnaed) y dyfarniad. diffynnydd (dyledwr) wedi talu fel Rhaid i chi nodi rhif yr hawliad er diffynnydd, nodwch enw'r llys lle y dywedwyd wrtho ef neu hi am ffeil. Ni fydd y llys yn gallu delio mwyn i'r llys allu dod o hyd i'ch cais. Er enghraifft mae'n bosib (dyledwr) yn gweithio llawer o o'r ffurflen i ddweud nad yw'r y gwyddoch fod y diffynnydd nodi unrhyw beth a wyddoch Rhaid i chi lofnodi'r rhan hon (dyledwr) yn byw ynddi yma. am y diffynnydd (dyledwr) a Defnyddiwch y blwch hwn i yr ardal y mae'r diffynnydd Rhaid i chi roi enw'r llys yn allai fod yn berthnasol i'ch a'ch cais heb y rhif hwn. drosglwyddo i lys lleol y Os yw'r hawliad wedi ei oriau goramser. wneud. Defnyddiwch inc du a LLYTHRENNAU BRAS. Llenwi ffurflen gais atafaelu enillion Name and address for service and paym different from above) PWYSIG Rhaid i chi roj gwybod Fr ilys ar unwaith am unrhyw daliadau a dderhyniwch ar ôl i chi anfon y cais hwn Fr ilys Enw a chyfeiriad ar gyfer cyflwyno a thalu (os Cais am Orchymyn Atafaelu Enillion Rhifyr Hawlad AE Yn Llys Sirol BARCHESTER ef neu hi. Enghraifft o hyn fyddai Byddai o gymorth i'r llys i wneud nad ydych, bydd y Llys yn gofyn 'r diffynnydd (dyledwr) am yr rhif gwaith neu gyfeirnod cyflog. (dyledwr) ac unrhyw wybodaeth chyfeiriad cyflogwr y diffynnydd sydd dal yn ddyledus i chi, gan arall sydd gennych am ei waith gwybod yr wybodaeth hon. Os Os gallwch chi, nodwch enw a y ffurflen gais neu unrhyw fath gynnwys ffioedd a dalwyd am Nid oes rhaid i hwn fod yr un Peidiwch â chynnwys y ffi ar Rhowch y cyfanswm o arian Rhowch eich enw llawn a'ch diffynnydd (dyledwr) yn byw. Nodwch y cyfeiriad lle mae'r cyfeiriad ag a roesoch ar y gorchymyn pe byddech yn wybodaeth ag y gallwch Ceisiwch roi cymaint o gyfer y cais hwn. arall o orfodaeth. ffurflen hawlio. vybodaeth. cyfeiriad.